

UCHWAŁA NR XLIX/392/2018
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 26 września 2018 roku

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. poz. 994 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała nr XLIII/346/2018 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 25 kwietnia 2018 roku w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Kazimierz Jagodziński

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XLIX/392/2018
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 26 września 2018 roku

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Program Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańców lub lokalnych przedsiębiorców. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie został opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. Projekt w/w uchwały został przedstawiony i zaopiniowany pozytywnie na posiedzeniu Komisji Gospodarki Komunalnej, Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałaniu Bezrobociu oraz Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Kazimierz Jagodziński

Załącznik do uchwały NR XLIX/392/2018 RADY
MIEJSKIEJ W SEPÓLNIE KRAJEŃSKIM z dnia 26
września 2018 roku w sprawie przyjęcia „Lokalnego
Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie”

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Sępólno
Krajeńskie
ul. T. Kościuszki 11
89-400 Sępólno
Krajeńskie

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.
ul. Toruńska 18 C lokal D
80-747 Gdańsk

Aktualizacja:

Grant Thornton Frąckowiak
sp. z o.o. sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń

Sępólno Krajeńskie, 2018 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	8
2. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie.....	11
3. Obszar zdegradowany gminy.....	16
3.1 Obszar zdegradowany – miasto.....	19
3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski.....	23
4. Obszar rewitalizacji.....	29
4.1 Obszar miejski.....	29
4.2 Obszar wiejski.....	30
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	35
5.1 Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	35
5.2 Obszar 2: Lutowo.....	39
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	43
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	49
8. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	52
8.1 Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	52
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji.....	68
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	75
10.1 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	77
10.2 Partycypacja społeczna na późniejszym etapie wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	86

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	88
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	98
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu rewitalizacji	104
13.1 Monitoring	104
14. Spis tabel i rysunków.....	113
15. Załączniki.....	116
15.1 Załącznik 1 – Pierwsze spotkanie konsultacyjne	116
15.2 Załącznik 2 – Drugie spotkanie konsultacyjne.....	117
15.3 Załącznik 3 - Wyniki badania ankietowego	125
15.4 Załącznik 4 – Wyniki badania TDI.....	135
15.5 Załącznik 5.....	138
15.5.1 Wzór ankiety	138
15.5.2 Wzór plakatu/ ulotek	146
15.5.3 Scenariusz telefonicznego wywiadu pogłębionego TDI.....	147
15.5.4 Wzór plakatu na konkurs plastyczny	148
16. Mapa ewidencyjna	149

Wprowadzenie

Celem opracowania Lokalnego Planu Rewitalizacji jest zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”¹ proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Plan Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery społecznej, jak i sfery przestrzennej, gospodarczej, środowiskowej i technicznej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańcy lub lokalni przedsiębiorcy. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie został opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r i „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” z dnia 18 stycznia 2017 r.

Proces rewitalizacji rozumiany jest jako: „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, czy środowiskowe), integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)².

---

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

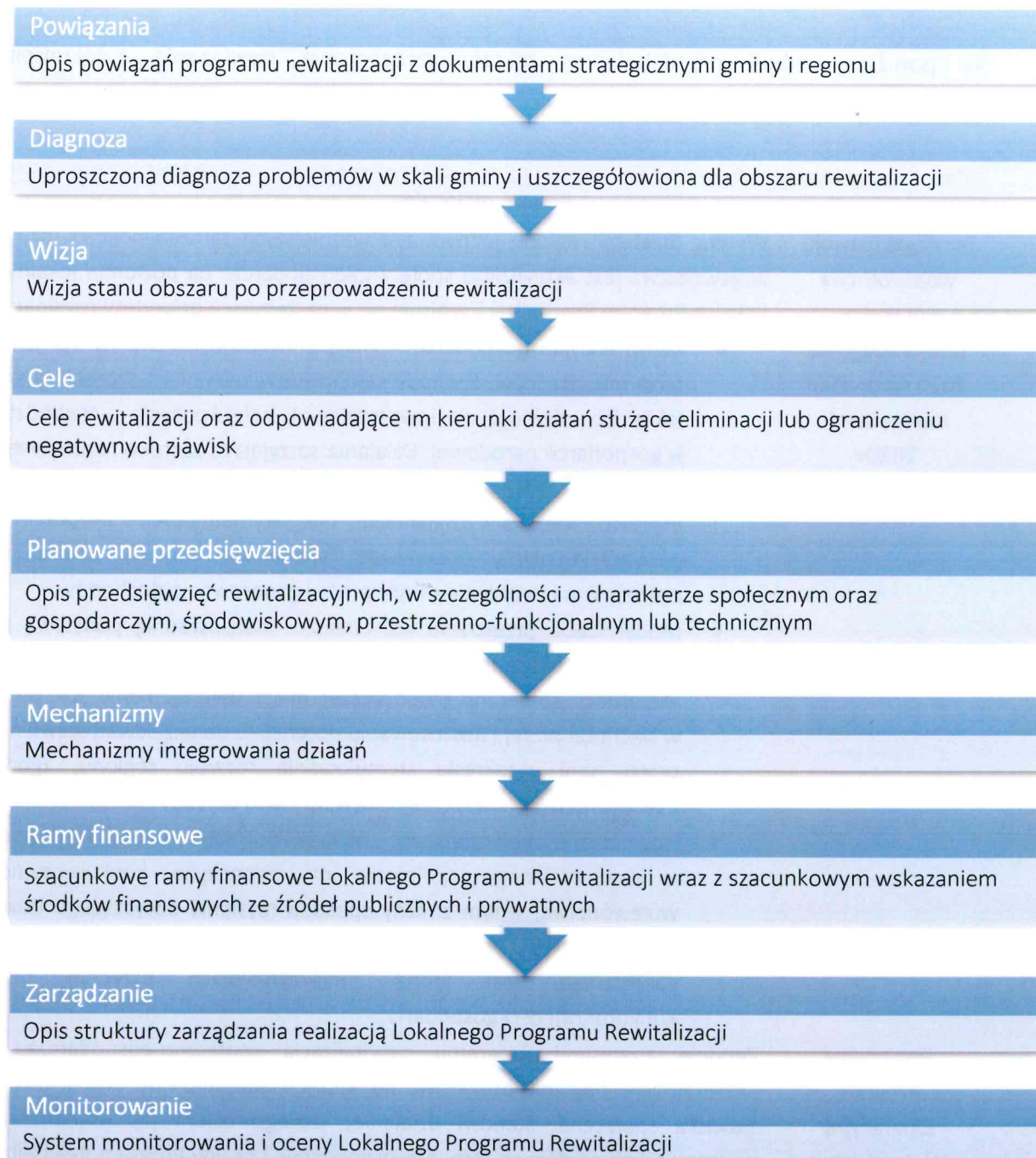
Podczas opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie zastosowano następujący proces planowania strategicznego:

1. Opisanie powiązań i uwzględnienie kompatybilności programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na wyższych poziomach;
2. Diagnozę gospodarczą, przestrzenną, społeczną, środowiskową i kulturową, obejmującą analizę zjawisk;
3. Opisanie i wprowadzenie mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji. Następnie przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców, w tym: badania ankietowe, wywiady, warsztaty robocze, debaty;
4. Graficzne i opisowe wyznaczenie obszaru rewitalizacji;
5. Zorganizowanie konkursu plastycznego *Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji*;
6. Analizę obszarów problemowych, spisanie założeń programowych rewitalizacji i jej celów;
7. Opisanie wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
8. Sporządzenie wykazu najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych;
9. Opracowanie szacunkowych ram finansowych programu rewitalizacji;
10. Wypracowanie mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi;
11. Opisanie systemu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z ramowym harmonogramem, wraz z systemem monitorowania i oceny programu;
12. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowanie wniosku o wydanie opinii dla Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Na poniższym rysunku przedstawiono poszczególne etapy tworzenia planu. W ten sposób zapewniona została kompleksowość i komplementarność działań. Oceniono także możliwości gminy w oparciu o środki finansowe realne do uzyskania.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy i regionu:

Tabela 1. Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie z dokumentami strategicznymi

Poziom regionalny	
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku - Plan modernizacji 2020+	Według Strategii regionu jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa jest aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące priorytety rozwoju: • Konkurencyjna gospodarka – mający bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, dochody samorządów wszystkich szczebli (a więc także ich zdolność do inwestowania), rolę i pozycję województwa w gospodarce narodowej. Działania sprzyjające szeroko rozumianemu rozwojowi gospodarczemu powinny więc być szczególnie eksponowane, a w działaniach nie stymulujących bezpośrednio gospodarki należy poszukiwać i wzmacniać aspekty oddziałujące pośrednio na tworzenie miejsc pracy i generowanie dochodów. • Modernizacja przestrzeni wsi i miast – bezpośrednią podstawą jest dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. • Nowoczesne społeczeństwo – istnieje potrzeba zmiany mentalności w zakresie innego spojrzenia na osiągnięcie konkurencyjności województwa, w tym zmiany sposobu myślenia dotyczącego udziału społeczeństwa w planowaniu rozwoju. Niski poziom rozwoju społecznego jest jedną z najważniejszych przyczyn niskiej konkurencyjności gospodarki.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami Programu, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, jak i rewitalizacja fizyczna obszarów, na których skumulowały się negatywne zjawiska społeczne, stanowi działanie, którego celem jest minimalizacja występujących na danych terenach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji zgodny jest z: Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.
Strategia Polityki	Nadrzędnym założeniem Strategii Polityki Społecznej jest utworzenie

Spółecznej
Województwa
Kujawsko-
Pomorskiego do
roku 2020

warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:

- wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu;
- wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych;
- wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.

Poziom powiatu

Strategia Obszaru
Rozwoju Społeczno
– Gospodarczego
Powiatu
Sępoleńskiego
2015

Strategia powiatu wyznacza politykę rozwoju (opierającej się o zasadę zintegrowanego podejścia terytorialnego) wspierającą proces wzmacniania spójności celów i działań rozwojowych widocznych przede wszystkim na poziomie lokalnym. Terytorialna polityka realizowana jest m.in. przez wyznaczenie obszarów funkcjonalno-przestrzennych powiązanych z procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi. Ma to na celu lepsze wykorzystanie endogenicznych czynników rozwoju obszarów.

Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w poniższe cele strategiczne:

Cel 3 Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej.

Cel 4 Poprawa jakości świadczonych usług publicznych.

Lokalna Strategia
Rozwoju
Stowarzyszenia
Lokalna Grupa
Rybacka 2014-
2020

Misja Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka 2014-2020 zakłada „Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Nasza Krajna i Pałuki” otwarte na aktywnych, realizujących założone cele i budujących silny i zintegrowany kulturowo i gospodarczo region”. Wpisuje się w założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023.

Cele ogólne Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Rybackiej, zakładają m.in.:

C.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru LSR.

C.2. Odnowa i ochrona ekologiczna potencjału obszaru LSR.

Są spójne z Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Stowarzyszenie
"Nasza Krajna"

Wizją Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA jest „NASZA KRAJNA miejscem harmonijnego rozwoju przy wykorzystaniu i zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i historycznych, wykorzystujące aktywność społeczną i nowoczesną infrastrukturę, przyjazną inwestorom”. Wizja Stowarzyszenia wpisuje się w wizję Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSP) Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA zakłada realizację m.in. celu:

Cel II Rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz budowania kapitału społecznego, którego cel szczegółowy brzmi „Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców”. Odnosi się on do niskiej aktywności mieszkańców, niedostatecznej oferty zagospodarowania czasu wolnego zwłaszcza dla osób starszych, a także dzieci i młodzieży z niewykorzystanym potencjałem organizacji pozarządowych. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie jest spójny z wyższej opisanym celem oraz realizuje niniejsze

wskaźniki określone w Lokalnej Strategii Rozwoju:

Wskaźnik produktu:

- liczba szkoleń i innych działań o charakterze edukacyjnym, doradczym, samopomocowym, socjoterapeutycznym,

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne.

Poziom lokalny

Strategia Rozwoju
Gminy Sępólno
Krajeńskie na lata
2014-2020

Wizją Strategii jest osiągnięcie długookresowych zamierzeń Gminy poprzez realizację priorytetów i celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczego.

Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do następujących założeń Strategii:

Cel strategiczny 1 Rozbudowywać i modernizować infrastrukturą techniczną i społeczną wpływającą na jakość życia mieszkańców, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Cel strategiczny 2 Rozbudowywać infrastrukturę zapewniającą możliwość aktywnego odpoczynku i rehabilitacji.

Program usuwania
azbestu i wyrobów
zawierających
azbest Gminy
Sępólno Krajeńskie

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Gminy Sępólno Krajeńskie” powstał w związku z realizacją zapisów zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” i zakłada realizację następujących celów:

- 1) Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) Minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- 3) Likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Lokalny Program Rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 jest spójny z wymienionymi celami.

Źródło: Opracowanie własne.

2. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie

Gmina Sępólno Krajeńskie znajduje się w powiecie sępoleńskim, w północno zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje powierzchnię 22 912 ha, w skład której wchodzi 24 sołectwa: Dziechowo, Hłowo, Jazdrowo, Kawle, Komierowo, Lutowo, Lutówko, Niechorz, Piaseczno, Radońsk, Sikorz, Skarpa, Świdwie, Teklanowo, Trzciany, Wałdowo, Wałdówko, Wilkowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Włóścibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie i Zboże. Główną jednostką jest miasto Sępólno Krajeńskie, położone nad Jeziorem Sępoleńskim, w dolinie rzeki Sępólna. Miasto pełni funkcje ośrodka administracyjno-usługowego i sportowo-rekreacyjnego.

Sfera społeczna

Gminę Sępólno Krajeńskie w 2015 roku zamieszkiwało 15839 mieszkańców³ - na terenie miasta 9060 osób, a na obszarach wiejskich – 6779 osób. Istotnym problemem występującym na terenie gminy jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Pomimo, że w latach 2010-2015 zaobserwowano spadek w ich liczbie (2010 – 1836, 2015 – 1071)⁴, to nadal odsetek ten pozostaje stosunkowo wysoki. Osoby korzystające z pomocy społecznej stanowiły w roku 2015 6,76% ogółu społeczeństwa. W roku 2015 powodami przyznania świadczeń pomocy społecznej, zgodnie z danymi uzyskanymi od Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskiej, były: ubóstwo (223 rodzin), niepełnosprawność (150 rodzin) alkoholizm (67 rodzin) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (49 rodzin)⁵. Na terenie gminy liczba gospodarstw domowych będących stałymi beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej, w roku 2015 wyniosła 448⁶. Łącznie Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił 1 298 126,35 zł zasiłków pomocy społecznej⁷.

WNIOSEK

Nadmierne korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej destabilizuje sytuację społeczno-gospodarczą w gminie oraz jest przyczyną pogłębiania się zjawiska dezintegracji społecznej.

³ Źródło danych: Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskiej (stan na 31.12.2015 r.).

⁴ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, [data dostępu: 16.05.2017 r.].

⁵ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskiej, (stan na 31.12.2015 r.).

⁶ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskiej (stan na: 31.12.2015 r.).

⁷ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskiej (stan na: 31.12.2015 r.).

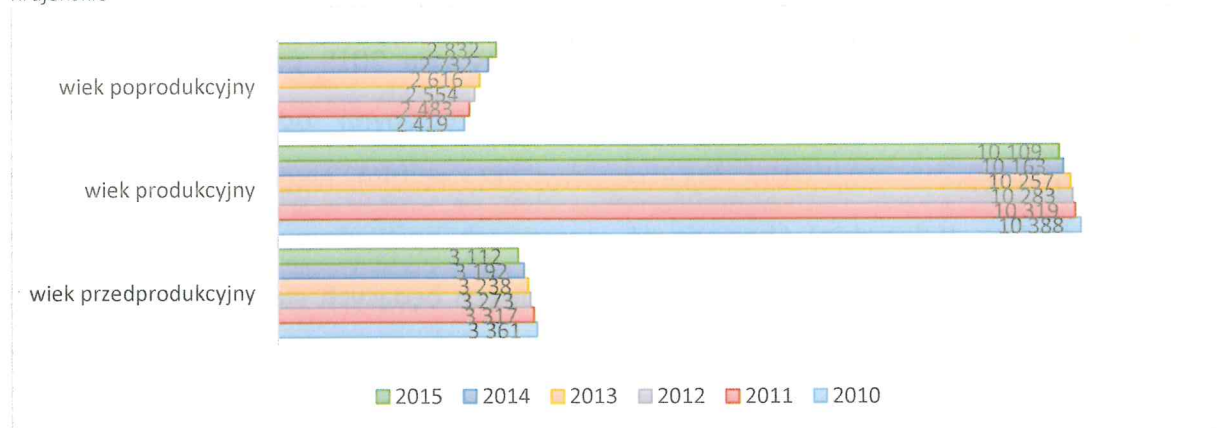
W gminie Sępólno Krajeńskie pod koniec 2015 r. zarejestrowanych było 1115 bezrobotnych⁸. W analizowanym roku udział bezrobotnych w wieku produkcyjnym w gminie wyniósł 11,25% (zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych – 11,0%) i był wyższy niż w powiecie (10,6%) i województwie (8,2%)⁹.

WNIOSEK

Wysoki udział osób pozostających bez pracy w strukturze osób w wieku produkcyjnym wpływa na zubożenie społeczeństwa i pogorszenie warunków życia.

Istotnym problemem w sferze społecznej są zmiany jakie dokonują się w strukturze ekonomicznej mieszkańców. Na przestrzeni lat 2010-2015 zwiększyła się liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym¹⁰. W roku 2010 stanowili oni 14,96% mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie. Pięć lat później odsetek wzrósł o 2,68 p.p. i wyniósł 17,64%. Na przestrzeni analizowanych lat spadła liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o 1,4 p.p.) i produkcyjnym (1,28 p.p.). Szczegółowe dane przedstawia poniższy Wykres 1.

Wykres 1 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2015 w gminie Sępólno Krajeńskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

⁸ Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim (stan na: 31.12.2015 r.).

⁹ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, (data dostępu: 06.20.2017 r.).

¹⁰ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, (data dostępu: 16.05.2017 r.).

WNIOSEK

Znaczny udział osób w wieku poprodukcyjnym wymaga podjęcia od władz gminy działań mających na celu zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczo-specjalistycznych oraz zróżnicowanej oferty kulturalno-rekreacyjnej.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej analizie poddano liczbę nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON¹¹. Z dostępnych danych wynika, że na przestrzeni lat 2010-2015 zmniejszyła się liczba nowozarejestrowanych firm. W roku 2010 na terenie gminy zarejestrowanych zostało 131 podmiotów gospodarczych, natomiast pięć lat później liczba ta spadła o 16,79% i wyniosła 109.

W delimitacji obszaru rewitalizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie analizie nie poddano sfery gospodarczej, ze względu na brak potrzeby realizacji działań rewitalizacyjnych w analizowanej sferze.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan środowiska stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców z powodu znacznej ilości niezinventaryzowanych wyrobów azbestowych. Obecnie w gminie znajduje się jeszcze ok. 215 667,55 m² wyrobów azbestowo-cementowych¹². Dane wskazują, że 26,36% budynków na terenie gminy kwalifikuje się jako „pilną potrzebę usunięcia azbestu”¹³. Działania interwencyjne powinny zostać podjęte na obszarach wiejskich, na których zlokalizowanych jest 44,45% budynków z potrzebą usunięcia azbestu.

WNIOSEK

Obecność włókien azbestowych w powietrzu stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców gminy i regionu.

Zagrożenia środowiskowe obniżają jakość życia mieszkańców gminy.

¹¹ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, (data dostępu: 17.05.2017 r.).

¹² Źródło danych: Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest, (data dostępu: 16.05.2017r).

¹³ Źródło danych: Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na rok 31.12.2016 r.).

Sfera przestrzenno-funkcyjna

W zakresie infrastruktury społecznej na terenie gminy funkcjonują placówki nauczania elementarnej i szkoły do poziomu wykształcenia średniego. Oferta edukacyjna nie obejmuje natomiast nauczania z zakresu szkolnictwa wyższego.

Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w obszarze ochrony zdrowia działają:

1. NZOZ Doktor – realizujący zadania z zakresu opieki szkolnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej;
2. Centrum Medyczne SPAMED, w skład którego wchodzi Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wałdowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Radońsku;
3. Zakład Diagnostyczno–Lecniczy BONUS PLUS, realizujący zadania z podstawowej opieki zdrowotnej;
4. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita;
5. Gabinet Rehabilitacji i Terapii Manualnej;
6. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji;
7. NZOZ Jantar – poradnia odwykowa i leczenia uzależnień;
8. Caritas – opieka długoterminowa i opieka paliatywna;
9. Indywidualna praktyka położnej środowiskowo-rodzinnej.

Na terenie miasta funkcjonuje Centrum Sportu i Rekreacji, które realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Do aktywnego spędzania czasu wolnego zachęcają również liczne szlaki turystyczne. O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców na terenie gminy dba Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, do którego zadań należy między innymi: edukacja kulturalna; gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i ochrona dóbr kultury; wspieranie amatorskich ruchów artystycznych oraz zainteresowań z zakresu kultury i sztuki; organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych¹⁴. W skład Centrum Kultury i Sztuki wchodzi: Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie, Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie oraz 18 świetlic wiejskich. Ponadto, o potrzeby kulturalne gminy dba również Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim. Zmiany w strukturze ekonomicznej

---

¹⁴ http://www.ckissepolno.com.pl/UserFiles/file/STATUT_CKIS_w_Sepolnie_Krajenskim.pdf, (data dostępu: 17.05.2017 r.).

mieszkańców powodują, że istotne jest dopasowywanie oferty kulturalno-rekreacyjnej do potrzeb najmłodszych, jak i najstarszych mieszkańców gminy.

WNIOSEK

Dostępność budynków użyteczności publicznej i usług społecznych stanowi potencjał gminy w zakresie rozwoju społeczeństwa aktywnego i zintegrowanego.

Sfera techniczna

Gmina wyposażona jest w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną, gazową i sieć ciepłowniczą. W roku 2010 - 83,4% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. Na przestrzeni pięciu lat odsetek ten wzrósł o 4,1 p.p. i w roku 2015 wyniósł 87,5%¹⁵. Jednak część sieci rozdzielczej wymaga wymiany, co łączy się z koniecznością wymiany przewodów azbestowo-cementowych. Na terenie gminy 11,60% instalacji wodociągowej to rury cementowo-azbestowe, które stanowią jedną z przyczyn zanieczyszczenia wody¹⁶.

Zdecydowanie mniejszy odsetek ludności podłączony jest do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Blisko 2/3 ludności korzystało z instalacji kanalizacyjnej (2015 rok - 62,3%), natomiast z instalacji gazowej zaledwie co drugi mieszkaniec gminy (2015 rok - 49,7%).

WNIOSEK

Rury cementowo-azbestowe w sieci wodociągowej stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców gminy.

¹⁵ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, (data dostępu: 16.05.2017 r.).

¹⁶ Źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.)

3. Obszar zdegradowany gminy

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w gminach miejsko-wiejskich przyjmuje się zasadę prowadzenia rewitalizacji zarówno w mieście, jak i obszarach wiejskich. W niniejszym Dokumencie zidentyfikowano koncentrację negatywnych zjawisk kryzysowych na obszarze miasta oraz sołectw.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane bezwzględne użyte do wyliczenia mierników wskaźnikowych.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 2 Wartości bezwzględne dla obszaru gminy

Obszar	Ludność na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Powierzchnia [ha] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba dzieci w tym wieku na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób bezrobotnych na danym obszarze (źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku produkcyjnym [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur cementowo-azbestowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur wodociągowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw w na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw w na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))
Centrum wraz z okolicami: Jeziora Sepolenskiego	2838	117,1	Nie dotyczy	515	165	518	213	1805	3,321	26,346	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Osiedle Słowackiego	2260	131,2	Nie dotyczy	548	56	350	116	1362	0,808	17,6385	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Obszar domków jednorodzinnych	2155	262,7	Nie dotyczy	466	97	396	122	1293	4,307	29,5185	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Osiedle Jana Pawła II	1807	144,0	Nie dotyczy	212	98	351	154	1244	1,541	25,888	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Dziechowo	139	646,43	0	28	7	30	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	10	38
ifowo	291	1341,49	32	43	26	65	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	6	34
Jazdrowo	44	845,67	5	8	9	10	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	7	16
Kawle	292	579,38	21	46	8	61	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	10	24
Komierowo	299	1331,22	39	57	20	61	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	3	27
Lutowo	491	3544,99	34	81	32	106	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	47	120
Lutówko	313	483,96	27	54	29	70	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	21	78
Niechorz	469	1396,03	41	80	29	102	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	49	85
Piaszczno	537	654,51	24	77	20	106	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	25	102
Radońsk	229	849,85	42	39	27	47	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	25	47
Sikorz	288	922,28	37	36	28	49	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	35	69
Skarpa	268	351,51	28	45	19	57	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	2	15
Świdwie	353	998,66	10	56	12	68	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	26	68
Teklanowo	101	325,28	15	10	8	27	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12	22
Trzciany	268	887,06	21	42	15	54	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	42	71
Waldowo	658	1314,97	84	87	84	185	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	73	129

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	Ludność na danym obszarze [os.] (źródło: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Powierzchnia [ha] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środków pomocy społecznej na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny na danym obszarze [os.] (źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w tym wieku na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba bezrobotnych na danym obszarze (źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku produkcyjnym (os.) (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób cementowo-azbestowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur wodociagowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur wodociagowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw w na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw z potrzebą usunięcia azbestu na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw w na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))
Obszar														
Waldówko	158	565,08	26	28	11	40	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12	28	
Wilkowo	177	615,87	6	34	10	41	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	26	39	
Wiśniewa	177	881,78	8	21	9	40	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	26	40	
Wiśniewka	136	509,16	19	20	10	34	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12	35	
Włościbórz	432	1293,33	56	79	43	99	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	46	88	
Wysoka Krajeńska	141	330,28	17	25	19	29	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	16	31	
Zalesie	203	732,29	24	35	18	35	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	18	43	
Zboże	315	855,91	46	46	22	75	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	28	49	
GMINA	15839	22912,00	1071 ¹⁷	2818	931	3106	1115	9912	24,85	214,3	214,3	732	2777	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

¹⁷ Osoby korzystające ze wsparcia z pomocy społecznej to nie tylko klienci, którzy otrzymują pomoc finansową. Statystyka, która jest podawana w sprawozdaniach rocznych nie obejmuje pracy socjalnej, którą w 2015 wykonali pracownicy socjalni. Są to m.in. wywiady zlecone ze świadczeń rodzinnych dotyczące zasfisków, które pobierały osoby opiekujące się osobami niepełnosprawnymi, a także wywiady dotyczące dłużników alimentacyjnych. Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną z osobami, które doświadczają przemocy w rodzinie, a także sprawcami przemocy tzw. miesieczny monitoring. Pracownik socjalny zajmujący się usługami opiekuńczymi świadczeniowymi na rzecz osób starszych z gminy Sępólno Krajeńskie wykonuje systematyczną pracę socjalną na terenie sołectw by móc zapewnić pomoc i opiekę osobom samotnym. W ramach przyznawania mieszkańcom pomocy w formie dodatków mieszkaniowych pracownicy socjalni wykonują wywiady środowiskowe sprawdzające sytuację materialną wnioskodawców. Jak określają pracownicy socjalni na terenie wiejskim wykonują znacznie więcej wejść w środowisko. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje także wywiady na zlecenie innych ośrodków pomocy społecznej – tzw. wywiad z art. 103, sporządzają informacje dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny z siedzibą w Włocławku, sądów oraz policji. Różnice wynikające ze zwiększonej liczby osób podanych przez pracowników socjalnych wynikają z różnych dodatkowych zadań wymienionych powyżej.